

UCHWAŁA NR
RADY GMINY NIEPORĘT

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.**

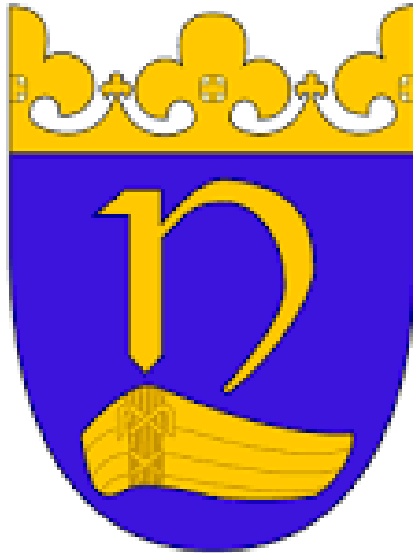
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 r. poz. 1249 i z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) - Rada Gminy Nieporęt uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nieporęt.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr.....
Rady Gminy Nieporęt
z dnia..... 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024 – 2030**

Nieporęt 2024

WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 - (dalej „Program”) - został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r., poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od dnia 22 czerwca 2023 r. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 1-4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

ROZDZIAŁ 1. GENEZA I ETAPY TWORZENIA PROGRAMU

W procesie tworzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 uczestniczyli przedstawiciele instytucji zajmujących się zapobieganiem i zwalczaniem tego zjawiska oraz mieszkańcy Gminy Nieporęt.

Proces tworzenia Programu polegał na przeprowadzeniu badań diagnozujących problem przemocy na terenie gminy. W badaniach wykorzystano trzy narzędzia:

1. Analizę danych zastanych będących w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieporęcie, jak również instytucji z nim współpracujących.

2. Ankiety przeprowadzoną wśród mieszkańców Gminy Nieporęt.
3. Ankiety przeprowadzoną wśród specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

W odpowiedzi na zdiagnozowane problemy opracowano założenia, cele i działania dla Programu. Dokonano również analizy SWOT - czyli identyfikacji mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń lokalnej polityki społecznej pod kontem przeciwdziałania przemocy domowej, wypracowano założenia oraz zaplanowano cele i działania Programu. Zaplanowano wskaźniki oraz sposób monitoringu i ewaluacji Programu.

ROZDZIAŁ 2. RAMY PRAWNE I ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

W niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2024 r., poz. 145),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2023 r., poz. 901 ze zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 r., poz. 2151),
- Ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 r., poz. 1939),
- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2023 r., poz. 900),
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r., poz. 2809),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz.U. 2024 r., poz. 17)
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 37),
- Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. 2023 r., poz. 1610)
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 1550),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r., poz. 1870).

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako „naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa” (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka), jest objęta szczególną ochroną i opieką

Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej. Szczególnie chroniona instytucja rodziny ustrojowo jest łączona z podstawową dla systemu praw człowieka zasadą ochrony życia rodzinnego (art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i prawem rodziców do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem (art. 48 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Dokument jest zbieżny z celami i kierunkami działań zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nieporęt na lata 2017-2025.

Zadaniami priorytetowymi dla władz gminy jest tworzenie warunków do pełnego, osobistego rozwoju każdego mieszkańca gminy oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, naruszającym zarówno dobro jednostki, jak i rodziny. **Misją samorządu Gminy Nieporęt w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2025 (dalej „Strategia”) jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ludzi trwale zmarginalizowanych, a poprzez to osiągnięcie względnego dobrostanu społeczności zamieszkującej Gminę Nieporęt i uczestnictwo w życiu społecznym całego społeczeństwa.**

W związku z powyższym, Cel Strategiczny nr 5 w Strategii to „Budowa zintegrowanego systemu pomocy dzieciom i rodzinie - ofiarom przemocy domowej”. Jako działanie ukierunkowane na urzeczywistnienie tego celu wskazano, m. in. utworzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób doznających przemocy oraz współpracę instytucji gminnych realizujących procedury „Niebieskiej Karty”.

Rok 2023 to rok, w którym zaczęło obowiązywać wiele, istotnych czy wręcz podstawowych, zmian dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy. W tym kontekście na uwagę zasługują w szczególności:

- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r., poz. 535),
- Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r., poz. 289).

Zgodnie z art. 2 ust 1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U z 2021 r., poz. 1249 ze zm.), od dnia 22 czerwca 2023 r. obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: **„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:**

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”¹.

Zgodnie z art. 2 pkt. 2 ww. ustawy osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej. Świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej. Ponadto nowelizacja wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych (spotkania maksymalnie co 2 miesiące, wybór zastępcy przewodniczącego, doprecyzowanie konsekwencji nie uczestnictwa w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz kwestię skarg na działalność Zespołu Interdyscyplinarnego lub

¹ art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U z 2021 r. poz.1249 ze zm.)

grup diagnostyczno – pomocowych, obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej).

Grupy robocze zostały zastąpione przez grupy diagnostyczno-pomocowe. Członkowie tych grup są obowiązani podnosić swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach. Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga już zgody osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową. Wprowadzono, między innymi, zasadę realizacji procedury „Niebieskie Karty” według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Wprowadzono obowiązek zawiadomienia osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, w szczególności jeżeli zachodzą okoliczności wyłączenia określone w art. 24 oraz odpowiednio stosowanym art. 25 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

ROZDZIAŁ 3. DIAGNOZA PROBLEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE NIEPORĘT

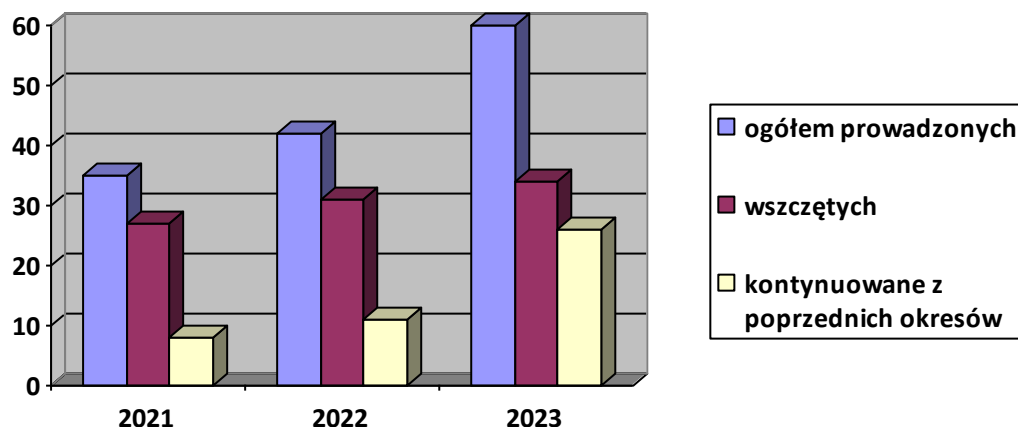
I. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Nieporęt na podstawie danych instytucjonalnych

Diagnozę problemu przemocy domowej sporządzono na podstawie informacji statystycznych otrzymanych od instytucji realizujących zadania w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej, czyli:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieporęcie,
- Zespołu Interdyscyplinarnego w Nieporęcie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nieporęcie,
- Komisariatu Policji w Nieporęcie,
- Sądu Rejonowego w Legionowie.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy domowej.

Wykres nr 1. Liczba procedur „Niebieskie Karty” w okresie objętym diagnozą:

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za lata 2021-2023

Dodatkowo grupy robocze/grupy diagnostyczno-pomocowe we wskazanym powyżej okresie prowadziły procedury wszczęte we wcześniejszych okresach. W 2021 r. było ich - 8, w 2022 – 11, a w 2023 - 26. Powyższe dane wskazują na ogrom pracy członków tych grup.

Tabela 1. Procedura „Niebieskie Karty”

Szczegółowy wykaz wszczętych procedur „Niebieskie Karty” zawiera poniższa tabela:

	2021	2022	2023	
Liczba procedur „Niebieskie Karty - A” wszczętych w danym okresie - RAZEM	27	31	34	
W tym sporządzonych przez:	pomoc społeczną	1	4	9
	GKRPA	0	0	0
	Policję	24	22	20
	oświatę	1	3	3
	ochronę zdrowia	1	2	2
Liczba sporządzonych procedur „Niebieskie Karty – C”	27	24	40	
Liczba sporządzonych procedur „Niebieskie Karty – D”	27	18	29	
Liczba przypadków odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)	0	0	2 dzieci z 1 rodziny	
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” -	23	28	30	

RAZEM				
Z powodu:	1)Zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy	14	17	16
	2)Braku zasadności podejmowanych działań	9	11	14
Liczba przekazanych przez ZI/GR zawiadomień do organów ścigania (Policji, Prokuratury) o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie		0	0	1

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za lata 2021-2023

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Gminy Nieporęt w roku 2022 przeprowadzonych zostało 138 interwencji policyjnych w związku z przemocą. Natomiast w 2023 roku było ich 178. Liczba przyjętych zgłoszeń z art. 207 kodeksu karnego w 2022 r. wynosiła 15, w 2023 r. - 13. Komisariat Policji w Nieporęcie w okresie od stycznia 2021 r. do grudnia 2023 r. skierował 52 wnioski o wgląd w sytuację małoletnich.

Tabela 2. Ogólna liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieporęcie (dalej „GOPS”)

	Ogólna liczba rodzin, które skorzystały z pomocy GOPS	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem
2021	1	2
2022	1	3
2023	4	18

Źródło: sprawozdania GOPS za lata 2021-2023

Z powyższych danych wynika, że osoby doznające przemocy nie korzystają ze świadczeń pieniężnych na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Tabela 3. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych/grup diagnostyczno - pomocowych:

	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba powołanych Grup roboczych	Liczba spotkań grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych
2021	5	29	45
2022	4	32	18
2023	5	32	66

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań resortowych sporządzanych przez GOPS

Tabela 4. W Gminie Nieporęt prowadzony jest Punkt Informacyjno-Konsultacyjny składający się z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień oraz Punktu Profilaktyki, Pomocy Dziecku i Rodzinie

Formy wsparcia	Liczba uczestników		
	2021	2022	2023
Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień	22	16	39
Punkt Profilaktyki, Pomocy Dziecku i Rodzinie	108	85	111

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań sporządzonych.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w domu czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. Diagnoza problemu przemocy w Gminie Nieporęt na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych wśród mieszkańców

Dane zawarte w tej części Programu pochodzą z Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Nieporęt. Badania zostały przeprowadzone na przełomie października - listopada 2023 roku. Wzięło w nich udział 717 osób, w tym:

- 191 dorosłych mieszkańców Gminy Nieporęt,
- 259 uczniów klas 5-6 szkół podstawowych,
- 165 uczniów klas 7-8 szkół podstawowych,

- 67 uczniów klas I-IV liceum ogólnokształcącego,
- 8 pracowników GOPS oraz 6 dyrektorów szkół podstawowych i jeden dyrektor liceum ogólnokształcącego.

Ankieta zawierała pytania wielokrotnego wyboru.

II.1 Badanie dorosłych mieszkańców Gminy Nieporęt

Z dokumentu wynika, że przemoc psychiczną doświadczyło 85,07% ankietowanych, przemoc fizyczną 37,31%, przemoc seksualną 14,93%, przemoc ekonomiczną 17,91%, zaniedbania 8,96%. Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów były: osoby obce - 28,36%, ojciec/opiekun - 25,37%, partner/ partnerka 13,43%, matka/opiekunka - 7,46%.

Mieszkańcy Gminy Nieporęt zostali również rozpytani na okoliczność stosowania przemocy względem najbliższych. Spośród 191 badanych osób do stosowania przemocy przyznało się 30 osób. Przemoc kierowana była najczęściej w stosunku do dzieci, partnera/partnerki, męża/żony. 70% ankietowanych wskazało, że podczas stosowania przemocy nie było pod wpływem środków psychoaktywnych, natomiast 26% było pod wpływem alkoholu, a 17% pod wpływem innych używek.

II.2. Badanie uczniów klas V i VI szkoły podstawowej

Przemoc wśród dzieci i młodzieży jest poważnym problemem społecznym, który ma negatywne konsekwencje zarówno dla jednostek jak i ogółu społeczeństwa. Zdaniem uczniów przemoc rówieśnicza wywoływana jest głównie przez: uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy (186 ankietowanych), depresję, stany lękowe i inne choroby psychiczne (142 osoby), problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców (75 osób), problemy rodzinne (142), zazdrość/zaborczość (131), wpływ Internetu (127 osób), wpływ środowiska (126). 101 ankietowanych uczniów z klas V-VI szkoły podstawowej doświadczyło przemocy, którą aż w 62% stosowali koledzy ze szkoły, 9% doznawała przemocy ze strony rodziców, a 11% ze strony innej osoby z najbliższego otoczenia. 53 uczniów przyznało, że doznało przemocy psychicznej polegającej na groźbach, zastraszaniu, wyzwiskach, wyśmiewaniu, a 67 uczniów doznało przemocy fizycznej polegającej na spoliczkowaniu, kopaniu, szarpaniu, 12 uczniów przemocy seksualnej polegającej na dotykaniu w miejsca intymne. Na pytanie czy osoba stosująca przemoc była pod wpływem alkoholu, twierdząco odpowiedziało 9 uczniów, natomiast 67 wskazało, że sprawca przemocy nie był pod wpływem żadnych substancji.

181 ankietowanych uczniów przyznało się do stosowania przemocy wobec innych osób, w tym 53 wobec kolegów ze szkoły, a 31 przyjaciół/znajomych. Stosowana przemoc polegała

na: groźbach, zawstydzaniu, wyśmiewaniu (44% ankietowanych), biciu, kopaniu, szarpaniu (72%), dotykaniu kogoś w miejsca intymne (5%).

II.3. Badania uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych i klas I-IV liceum ogólnokształcącego

W ocenie tej grupy ankietowanych na przemoc wśród młodzieży może mieć wpływ: uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy (160 osób), depresja, stany lękowe (112 osób), wpływ środowiska (133 osoby), problemy rodzinne (150 osób), zazdrość/zaborczość (145 osób). 110 respondentów potwierdziło, że doznawało przemocy, w tym 57 ze strony kolegów ze szkoły, 43 od znajomych/przyjaciół, a 24 ze strony rodziców/opiekunów.

67 uczniów przyznało, że doznało przemocy psychicznej polegającej na groźbach, zastraszaniu, wyzwiskach, wyśmiewaniu, a 62 uczniów doznało przemocy fizycznej polegającej na spoliczkowaniu, kopaniu, szarpaniu, natomiast 15 uczniów doznało przemocy seksualnej polegającej na dotykaniu w miejsca intymne, a zaniedbania doznało 20 osób.

Na pytanie czy osoba stosująca przemoc była pod wpływem alkoholu, twierdząco odpowiedziało 8 uczniów, a aż 74 wskazało, że sprawca przemocy nie był pod wpływem żadnych substancji. 80 ankietowanych uczniów przyznało się do stosowania przemocy wobec innych osób, w tym 47 wobec kolegów ze szkoły, 35 przyjaciół/znajomych. Stosowana przemoc polegała na: groźbach, zawstydzaniu, wyśmiewaniu (44% ankietowanych), biciu, kopaniu, szarpaniu (78%), dotykaniu kogoś w miejsca intymne (15%).

II.4. Diagnoza problemu przemocy w Gminie Nieporęt na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych wśród przedstawicieli GOPS oraz dyrektorów szkół.

Na pytanie dotyczące najczęstszych problemów społecznych udzielono następujących odpowiedzi: 67% ankietowanych wskazało alkoholizm, uzależnienia behawioralne (gry, telefon), 47% przemoc domowa; bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych 87%; niezaradność życiowa 73%. Jako grupy społeczne najbardziej narażone na występowanie problemów społecznych wskazano nieletnich (73% respondentów), osoby starsze (33%), osoby ubogie (40%). 87% ankietowanych wskazało, że podczas swojej pracy zawodowej spotkało się z problemem przemocy psychicznej (100% ankietowanych), fizycznej (61%), ekonomicznej (54%), zaniedbania doznało (77%). Jako sprawców przemocy 92% ankietowanych wskazała osoby uzależnione, 31% młodzież.

Rozdział 4. ANALIZA SWOT W ZAKRESIE PROBLEMU PRZEMOCY

Analiza SWOT jest najczęściej stosowanym narzędziem w planowaniu strategicznym, a służy zgromadzeniu i uporządkowaniu danych, dzięki którym można dokonać analizy perspektyw na przyszłość oraz wysnuć wnioski strategiczne dla danej jednostki osadniczej.

Dzięki zastosowaniu techniki SWOT ocenie są poddawane zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki, które mogą mieć wpływ na rozwój gminy. Poprzez analizę zasobów i otoczenia gminy możliwe jest określenie jej priorytetów rozwojowych. Skrót SWOT to akronim pochodzący od czterech angielskich słów, które zarazem stanowią cztery elementy tej techniki. Są to Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• silne więzi rodzinne wśród mieszkańców,• dobre rozpoznanie środowiska przez pracowników socjalnych,• wykwalifikowana kadra współpracująca z rodzinami podnosząca stale swoje kwalifikacje,• zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów: Policji, placówek oświatowych, ośrodków zdrowia, GKRPA, GOPS, kuratorów sądowych,• zapewnienie przez GOPS rodzinom doświadczającym trudności życiowych i opiekuńczo-wychowawczych wsparcia przez asystenta rodziny i pracownika pogłębionej pracy socjalnej,• nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, Policja oraz Żandarmeria Wojskowa,• działalność ośrodków sportowych i odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej aktywność fizyczną i podtrzymującą zdrowy styl życia rodziny,• uczniowie deklarujący bardzo dobre oraz dobre relacje ze swoimi rodzicami/opiekunami oraz z nauczycielami.	<ul style="list-style-type: none">• długi okres rozstrzygania spraw w sądach,• zatajenie przez członków rodziny i bliskich przemocy domowej,• brak współdziałania ze strony osoby doznającej przemocy,• wycofanie zeznań przez osoby doznające przemocy, co utrudnia zatrzymanie przemocy,• występujące zdarzenia związane ze zjawiskiem cyberprzemocy wśród uczniów,• brak kampanii uwrażliwiającej mieszkańców gminy na potrzeby rodzin z problemem przemocy oraz sposoby udzielania im pomocy,• niewystarczający poziom świadomości, wiedzy i kompetencji rodziców w kwestii wychowawczych – „bezstresowe wychowanie”, brak granic wychowawczych,• brak zaplecza interwencyjnego wobec uzależnienia od gier komputerowych, cyberprzemocy czy hazardu, będących czynnikami towarzyszącymi zjawisku przemocy domowej,• trudności w ocenie skali spożycia alkoholu,• trend wczesnego próbowania alkoholu, nikotyny i substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zmiany prawne umożliwiające udzielanie skutecznej pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową, • kształcenie się oraz podnoszenie kwalifikacji przez przedstawicieli instytucji i służb publicznych, • wzrost świadomości społecznej na temat problemu uzależnienia i współuzależnienia, • zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy, • pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem, • pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku cyberprzemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem, • edukacja i podnoszenie świadomości nt. uzależnień i przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> • społeczne odczucie o zbyt niskich karach dla sprawców przemocy domowej w stosunku do rangi popełnionych czynów (zwłaszcza w razie warunkowego zawieszenia kary), • współwystępowanie problemów uzależnień ze zjawiskiem przemocy, • bezradność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, • niechęć do współpracy osób ze strony doświadczających przemocy domowej – poczucie zagrożenia, • marginalizacja społeczna rodzin zagrożonych przemocą i rodzin, w których występuje problem przemocy, • brak umiejętności rozpoznania zjawiska przemocy domowej, • brak rozwiązań systemowych motywujących poszczególnych członków rodziny do samodzielności finansowej (zjawisko uzależnienia od wsparcia instytucjonalnego), • wypalenie zawodowe „pomagaczy”, poczucie bezradności pracowników i braku sprawczości wobec zjawiska przemocy domowej.

Rozdział 5. CEL STRATEGICZNY I CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ KIERUNKI I DZIAŁANIA PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY
ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ ZMNIEJSZENIE SKALI TEGO ZJAWISKA NA TERENIE GMINY NIEPORĘT

CEL SZCZEGÓŁOWY 1
PODEJMOWANIE/KONTYNUOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, DIAGNOSTYCZNYCH I EDUKACYJNYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

KIERUNEK DZIAŁAŃ: POSZERZENIE WIEDZY OGÓLU SPOŁECZEŃSTWA, W TYM ZAINTERESOWANYCH SŁUŻB, NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej	- liczba opracowanych Programów
Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy	- liczba przeprowadzonych diagnoz
Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które: – obalają stereotypy na temat przemocy domowej usprawiedliwiające jej stosowanie, – opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, – promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę zastępczą, – promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową.	- liczba przeprowadzonych kampanii, - zdjęcia z podjętych działań, - liczba konkursów.
Współpraca między organami samorządu terytorialnego, a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy	- liczba przeprowadzonych kampanii,

domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich.	
Współpraca między organami samorządu terytorialnego, a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.	- liczba przeprowadzonych kampanii, - zdjęcia z podjętych działań, - liczba konkursów.
Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małych dzieci w ciąży.	- liczba przeprowadzonych warsztatów, - liczba uczestników warsztatów
CEL SZCZEGÓŁOWY 2	
ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI I SKUTECZNOŚCI OCHRONY ORAZ WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ	
KIERUNEK DZIAŁAŃ: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY INSTYTUCJI SAMORZĄDOWYCH, A TAKŻE PODMIOTÓW ORAZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH UDZIELAJĄCYCH POMOCY OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ WYPRACOWANIE ZASAD WSPÓŁPRACY	
Utworzenie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego.	
Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych.	- liczba powołanych grup diagnostyczno – pomocowych (dalej- GDP) - liczba spotkań GDP
Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w tym: – punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej, – innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej.	- liczba funkcjonujących placówek - liczba utworzonych placówek
Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.	- liczba opracowanych ulotek, plakatów - liczba rozdysponowanych ulotek, plakatów
Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do	- liczba przeprowadzonych warsztatów, spotkań,

osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.	- liczba funkcjonujących grup wsparcia
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	- liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”
Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.	- liczba udzielonego poradnictwa - liczba spotkań - liczba uczestników
Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej.	- liczba zrealizowanych programów - liczba zrealizowanej pomocy - liczba uczestników poszczególnych działań
Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne.	- liczba utworzonych punktów konsultacyjnych - liczba funkcjonujących punktów konsultacyjnych w okresie sprawozdawczym - liczba osób korzystających ze wsparcia oferowanego przez punkt
Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania dla osób doznających przemocy domowej.	- liczba osób którym udostępniono kontakt telefoniczny
Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	- liczba dzieci zabezpieczonych na podstawie art. 12a ustawy
CEL SZCZEGÓŁOWY 3	
ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ.	
KIERUNEK DZIAŁAŃ: TWORZENIE I ROZSZERZANIE OFERTY DZIAŁAŃ WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ, REALIZOWANYCH PRZEZ INSTYTUCJE SAMORZĄDOWE ORAZ PODMIOTY I ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, A TAKŻE WYPRACOWYWANIE I DOSKONALENIE ZASAD WSPÓŁPRACY MIĘDZY TYMI INSTYTUCJAMI I PODMIOTAMI ORAZ ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I WDRAŻANIE ICH DO REALIZACJI	
Rozpowszechnianie informatorów przez podmioty właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowym Policji, komendantom oddziałów	- liczba pozyskanych informatorów przez podmioty - liczba rozdysponowanych informatorów

Żandarmerii Wojskowej w podległych im pionach organizacyjnych.	
Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba sprawców przemocy domowej wobec których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” - liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy - liczba osób które zakończyły program
Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi.	- liczba prowadzonych monitoringów po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”
Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny.	- liczba wydanych skierowań do programu realizowanego przez powiat
KIERUNKI DZIAŁAŃ: PODNOSZENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO OSÓB PRZYGOTOWUJĄCYCH SIĘ DO REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OSÓB REALIZUJĄCYCH TE ZADANIA	
Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	- liczba przeprowadzonych szkoleń dla członków GDP i Zespołu Interdyscyplinarnego
Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową; w formie, m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych superwizji - liczba grup wsparcia dla specjalistów
Wskaźniki: Liczba osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w związku z problemem przemocy domowej, w tym: liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy, takich jak: specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodki interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, inne placówki świadczące pomoc osobom doznającym przemocy domowej.	
Realizacja 2024- 2030	
Realizatorzy: GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, szkoły, przedszkola, Komisariat Policji w Nieporęcie, PCPR w Legionowie, kościoły i związki wyznaniowe, GKRPA, Urząd Gminy Nieporęt.	

Rozdział 6. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty złożą do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieporęcie.

Rozdział 7. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieporęcie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Nieporęt sprawozdanie z realizacji Programu.

Rozdział 8. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Nieporęt, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030

Zgodnie z art. 6 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;

4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy domowej na lata 2024-2030 jest „Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz udzielenie wsparcia dla ofiar przemocy domowej w Gminie Nieporęt”. Cele zostaną osiągnięte poprzez działania wskazane w Programie.